

Nieuwe verzen

Jacqueline van der Waals

bron

Jacqueline van der Waals, *Nieuwe verzen*. G.F. Callenbach, Nijkerk 1909

Zie voor verantwoording: https://www.dbnl.org/tekst/waal007nieu01_01/colofon.php

Let op: werken die korter dan 140 jaar geleden verschenen zijn, kunnen auteursrechtelijk beschermd zijn.

Voorbericht.

Daar is een tijd geweest, dat de gedachte mij onaangenaam was, voor anderen verstaanbaar, uit te spreken in mijn verzen, wat alleen voor God bedoeld was en ik dus geen andere keuze had dan deze: mijn verzen verborgen te houden of mijn naam.

Ik koos met vreugde en beslistheid het laatste en, genietende van mijn onbezorgde vrijheid, liep ik, als de dwaze dwerg uit het tooversprookje, in de eenzaamheid van het bosch te jubelen van blijdschap, dat ik in zoo veilige heimelijkheid mijzelve te gelijker tijd belijden en verbergen mocht.

Maar toen ik daar nu zoo zorgeloos liep te zingen, kwam natuurlijk ook de man uit het sprookje, die mij beluisterde - en, listiger dan andere menschen, verstond hij de woorden en doorgrondde hij mijn geheim.

Deze man nu, verried mij niet - hij deed erger.

Want hij zeide tot mij, dat een mensch staan moest met zijn naam en zijn persoonlijkheid voor de daden, die hij doet, voor de woorden, die hij spreekt. En schoon ik thans niet duidelijk meer zien kan waarom dit gebaar zooveel beter en nobeler zijn zou dan de houding, die ik tot nog toe had aangenomen, toen hij het zeide, zag ik, dat hij gelijk had en ik volgde zijn raad en, alsof het de gemakkelijkste en natuurlijkste zaak ter wereld was, gaf ik bij al mijn gerijmde ongerijmdheid ook nog mijn naam.

Maar nu zou het mij zonder twijfel weer kunnen gebeuren, dat een ander wijs, verstandig man zeggen zou, en mij doen inzien, dat het toch niet aangaat, met zijn naam en zijn persoonlijkheid te staan voor zooveel ongerijmdheid en, hoe ik dus beter had gedaan slechts mijn wijsheid te geven in mijn verzen, daar toch niemand door de belijdenis van anderer dwaasheid kan worden gesticht. En, als hij dit dan zoo zeggen zou en ik zag dat hij gelijk had, zou ik verlegen worden met hetgeen ik gedaan had en bedroefd, omdat ik toch immers zelf wel weet, dat ik geen wijsheid heb, anderen tot nut en stichting, geen wijsheid, waardig dat ik die dekken zoude met mijn naam.

En, ziende dat het te laat was, mijn naam alsnog terug te roepen en hoe de uitweg, waartoe Repelsteeltje op het hooren noemen van zijn naam, zijns ondanks, zijn toevlucht nam, voor mij niet openstond, zou ik beginnen, mijn werk te verloochenen voor God en de mensen....

En wie dan, wie, behalve God, zou mij dan willen gelooven?

Evenwel - zie ik laat den morgen zorgen voor zijn eigen kwaad, die daar gewoonlijk wonderwel weg mee weet. Voorloopig geef ik rustig en eenvoudig - want ik volg immers goeden raad? - de verzen, die ik nu eenmaal geschreven heb en noem ik mij

JACQUELINE E. VAN DER WAALS.

Lentenachtstemming.

Het was de eerste warme avondstond
In Mei. Het bosch was vol gezang, de grond
Vol bloemen en de lucht vol geur. Ik dacht:
'Ik wil nog niet naar binnen gaan, de nacht
Is àl te heerlijk! Zie, ik heb de maan
Nog nooit zoo triomfantelijk zien staan
Hoog aan den hemel, als zij heden doet.
Het bloemhout geurde nooit zoo sterk, zoo zoet,
Zoo feestelijk! Hoe blij is ieder ding!
Het is, alsof iets moois, iets heerlijk's ging
Gebeuren. Zou misschien Titania
Met al haar elven komen? Wacht, ik ga
Mij in het bosch verbergen, want ik wil
Die vreugde meegenieten'. En heel stil
Heb ik mij toen in 't donker onder dicht
Gebladerte verborgen. Glanzend licht
Gleed langs mij neer, het hing als een gordijn,
Van berkebladeren en maneschijn

Geweven, voor een hel verlichte zaal,
Vanwaar het zingen van den nachtegaal
Zacht klagend klonk. Ik tuurde en het was,
Alsof ik door de boomen op het gras
Kleedjes van feeën zag; in wijden kring
Zaten ze neder en die schittering
Van lichte glansen en het blij geruisch
Van stemmetjes en lachjes, als gesuis
Van voorjaarswinden, maakten mij zoo blij,
Dat zelfs het nachtegalenlied in mij
Geen weemoed op kon wekken. Hoog en rein
Klaagden de klanken door den maneschijn
En vulden zoo de lucht een lange poos
Met fluitende muziek. Bewegingloos
Zat ik verrukt te luisteren. Toen zweeg
De vogel even en de lucht werd leeg
Aan klanken - neen, toen brak opeens het bosch
In overmoedig, dartzel juichen los,
Ruischend bravogeroep en handgeklap
Van feeënhandjes, doovend tegen 't slap
Neerhangend lichtgordijn. Was het niet wreed,
Dat ik toen medejuichte, ik, die weet,
Wat zij niet weten konden, dat gemis
En liefde en verlangen bitter is,
En lachte, of ik nimmer had geschreid?
Maar ik was vol van licht en vroolijkheid,
Dronken van vreugde en van maneschijn
En onbewust van smart, als feeën zijn.
En grappig was het ook, hoe stil gerust

De vogel weder aanving, onbewust
 Van al die dartle drukte om hem heen.
 Hij zong ook niet voor andren, maar alleen
 Omdat hij zingen wilde en hij vroeg
 Mijn oordeel noch mijn sympathie, genoeg
 Was hem zijn eigen vreugde over 't lied.
 - Want zangers weten dikwijls zelve niet,
 Wat grooter is: de smart die zingen doet
 Of wel de vreugd, die alle leed vergoedt,
 De vreugd van 't zingen. -

O, dat ik altijd
 Zóó zingen kon mijn groote treurigheid,
 - Want somtijds bèn ik droevig - dat mijn leed
 Anderen vreugde gaf en juichen deed,
 Wie luisterde naar mij. Ook ik verlang
 Geen medelijden, ik ben veel te bang
 Voor 't branden van een deernisvollen blik,
 En niemand voelde wel zóó diep als ik
 De schande van het lijden -

Maar dien nacht
 Heb ik aan leed noch medelij gedacht.
 Tevreden, met een glimlach van genot
 Heb ik geluisterd, soms met lichten spot,
 Als hij een trillertje niet zingen kon,
 Begon en zweeg en weer opnieuw begon,
 Steeds even ernstig. Heel vermakelijk
 Scheen mij die diepe ernst, dus lachte ik.
 Ten laatste sprak ik tot mijzelve: 'Kom,
 Nu is het oogenblik gekomen om

De elven te bespieden.' En ik stond
Voorzichtig van mijn zitplaats op, ik vond
Een scheur in 't bladerscherm en door die reet
Zag ik een kind - een elfje! 't Witte kleed,
Of het van spinragdraad geweven was,
Lag in het blanke maanlicht op het gras.
Stil zat ze neer. De kleine handjes had
Ze om de knie gevouwen en ze zat
Lachend te luisteren. Het lieflijk, rond,
Fijn kopje in een aureool van blond,
Wolklichtend haar zag op naar het gezang
En naar het licht, en van de jonge wang
En 't slanke halsje liep de witte lijn
Langs 't ronde schouderdje, door maneschijn
Verzilverd. Zoo doorschijnend fijn en teer
Was 't lieve, witte beeldje, dat ik zeer
Bevreesd werd dat het louter manelicht
En nevel was en dat het zoet gezicht
Verdwijnen zou, zoodra mijn gretig oog
Het even losliet. Lichtelijk bewoog
Zacht golvend in den wind het bladerscherm,
En ongeduldig strekte ik mijn arm
Te haastig naar het golvend voorhang uit.
Toen klonk het krakend, ritselend geluid
Van bladeren en takken. Heel de lucht
Werd vol van onrust en in snelle vlucht
Verdwenen alle feeën, ook verdween
De teerheid van den maneglans, nu scheen
Ze met een helderstralend licht, dat hard

En blinkend als metaal was. O, toen werd
Ik boos en ongelukkig, en ik zag
Het leege grasveld droevig aan. Gelach
Klonk vroolijk spottend uit het groen, ik dêe
Mijn best om boos te blijven - lachte mee -
Maar even ernstig door de leege zaal
Zong, in zijn zang verdiept, de nachtegaal.

De bladeren.

De zonne zond haar stralen uit
om d'aarde te vergouden,
Die, al te langen tijd verwaaid,
verregend en ontverfd,
Niet meer aan blijde dagen dacht,
maar aan de winterkoude
Zich zonder klagen overgaf
en stil en willig sterft.

De stralen die op 't bladerdak
een wijle wilden rusten,
Ze gleden door de takken heen
en vonden vuil, versleurd,
De kleine groene bladerkens
die zij zoo gaarne kusten.
'Och, arme bruine bladerkens!
Wat is met U gebeurd?'

Maar nauw gevoelt het bladervolk,
het slappe, natbetrane,
Verloren volk de warmte van
den gouden zonnegroet,
Of knisperend en knetterend
begint het doodgevaande
Te leven en te krullen in
den koesterenden gloed.

Nu loopen alle blaadjes in
het zonlicht langs de wegen,
Nu dansen zij hun rondedans
den menschen voor den voet,
Nu ruischen zij hun vrijheidslied
den ouden boomen tegen,
Die weten, dat het bladervolk
zoo 't elken jare doet.

Elvendans.

Des nachts in de zachte glansen
Van de zilveren maan,
Als alle verstandige menschen
Reeds lang naar bed zijn gegaan,

Als 't groote vuur gebluscht is,
Dat 's avonds in 't Westen gloeit,
En alles in diepe rust is,
Door 't zonnlicht vermoeid -

Dan in de nevelglansen,
Die over de weiden gaan,
Ziet men de elven dansen
Bij het licht van de maan.

Najaarslaan.

Ik keek in de gouden heerlijkheid
Van een najaarslaan,
Het was of ik goudene deuren wijd
Zag openstaan,
Het werd mij, toen ik binnen ging,
Of ik door gouden gewelven liep:
Ik aarzelde even, ik ademde diep,
Diep van verwondering.
Ik voelde mij eerst als een kindje, dat stout
Doet wat verboden is;
Ik sprak: 'Zijn voor mij die gewelven gebouwd?
Ben *ik* zoo rijk, dat van louter goud
De gang mijner woning is?'
Toen sprak ik: 'Deze gouden grot
Is immers geen menschenpaleis.'
Ik sprak: 'Het is een betooverd slot,
Dat lang op sprookjeswijs
Geslapen heeft en stil gewacht,

Op één, die de poorten ontdekken zou,
De doode gewelven wekken zou
Van 't huis, dat ieder menschenhuis
Te boven gaat in pracht.'
Ik sprak: 'Hoe ben ik zoo rijk, zoo rijk!
Hoe ben ik zoo rijk, mijn God!
Welk aardsche woning is gelijk
Aan dit, mijn sprookjesslot?'
Trotsch, of ik een prinsesje waar,
Ging ik door 't goud;
Aan beide zijden stonden daar,
Schragend de gangen, hoog en zwaar,
De zuilen opgebouwd.
Waar gouden de portalen zijn,
Hoe zullen daar de zalen zijn!
Ik zag aan 't einde van mijn pad
Een kleine ronde poort,
Als blauw saffier in goud gevat,
En haastig, vol verlangen trad
Ik door de gangen voort.
Ik sprak: 'Als bij mijn aankomst wijd
Die poorten openstaan,
In welk een groote heerlijkheid
Zal ik dan binnengaan,
Indien van goud de gangen zijn,
Hoe groot moet mijn verlangen zijn,
De zalen in te gaan!'

Winterstilte.

De grond is wit, de nevel wit,
De wolken, waar nog sneeuw in zit,
Zijn wit, dat zacht vergrijzelt.
Het fijngetakt geboomte zit
Met witten rijp beijzeld.

De wind houdt zich behoedzaam stil,
Dat niet het minste takgetril
't Kristallen kunstwerk breke,
De klank zelfs van mijn schreden wil
Zich in de sneeuw verstecken.

De grond is wit, de nevel wit,
Wat zwijgend tooverland is dit?
Wat hemel loop ik onder?
Ik vouw de handen en aanbid
Dit grootsche, stille wonder.

Avondheide.

Ik heb de heide rijk gezien,
In zwart fluweel gekleed.
Ze schoof haar gouden zonnemunt
Door d'open wolkereet.

Onder haar hoge koningstent
Van gele en purpren zij
Daar schreed ze, 't hoofd met goud gekroond,
Mijn koninklijke hei.

Daar stond ze, toen het gouden licht
Des hemels was gebluscht...
Ik heb den zwart fluweelen zoom
Van haar gewaad gekust.

Maanlicht.

Mijn kamer, waar ik argeloos
Daar straks kwam binnen loopen,
Verlangende alleen te zijn,
Waar ik mij veilig dacht,
Was mij door 't felle manelicht
Ontvreemd, dat door het open-
geslagen venster binnenkwam
Uit klaren zomernacht.

O, dat gewetenlooze licht!
Dat rustig lag te slapen
Op 't koele bed, waar ik zoo graag
Mijn hoofd verbergen ging,
En dat mijn lieve kamer in
Een lichtgrot had herschapen,
Waar ieder ding mij vreemd en koud
En zwijgende ontving.

Het oude huis.

Nu zou ik willen slapen in een stille,
Heel donkere kamer diep en droomeloos...
Hoe kan ik slapen, als de maan zoo schijnt
En heel mijn kamer vult met tooverglans?
Hoe kan ik slapen in dit felle licht,
Terwijl mijn ziel, ook met de oogen dicht,
Het maanlicht voelt, dat buiten staat en wacht?
Hoe kan ik slapen in zoo klaar een nacht,
Terwijl mijn ziel verlangt naar duisternis?

Wie heeft dit oude huis zoo vreemd gebouwd,
Dat boven alle woonvertrekken zijn,
De slaapvertrekken in het onderhuis?
Laag zijn de vensters en de ramen slaan
Wijd open in den maanbeglansden nacht.
Waarom is niets gedaan tot veiligheid
Van wie dit huis bewonen? Waarom zijn
De vensters niet, als 't kelderraam, getralied?

De dwaze bouwer! Zoo hij hier gestaan had
In zulk een nacht als dezen, bij het raam,
Van waar men, 's nachts niet slapend, onbemerkt
Het slapend watertje bereiken kan,
Hij had het hoofd verborgen in de handen,
Hij had gebeden, vuriglijk gebeden,
Dat nooit een moede, nooit een slapeloze,
Die wonderbare vreugde aanschouwen mocht.

Julinacht.

Ik stond bij 't open venster en ik zag
De maneschijf, die aan den hemel stond
Zoo stil en glanzend, dat het mijn verstand
Te boven ging. Ik zag op blauwen grond
De wolkjes in het maanlicht henen glijden.
Ik zag de witte nevels op de weiden,
En op de vijvers voor het huis: ik zag
Den vrede glanzen van dat verre land,
Waar maanlicht één is met gevoel en klank.

Indien de zoete blijheid van dat blanke
Mysterielicht tot vrede werd in mij
En niet tot onrust, hoe ik zou verklanken
Dien Julinacht in liederen zoo blij,
Dat ieder, naar mij luisterend, zou trillen
Van onrust, bevende van droefenis
En onbegrepen heimwee naar het stille,
Vredige land, waar geen verlangen is.

Silhouetten.

In het toevend licht, dat later
Dan de zonne blijft
Wijlen bij het stille water,
Waar ons bootje drijft,

Schuiven zwart en zonder zwaarte,
Fijn gelijnd en strak,
Fietsertjes voorbij de klaarte
Van het hemelvlak

Hunne fijne silhouetjes,
Schaduwen gelijk,
Zeer geleidelijk en netjes
Langs den Amsteldijk.

Met gestadig beenbewegen
Gaan ze fijn en stil,
Na elkaar, elkander tegen,
Ieder naar zijn wil.

Komen twee elkaar te ontmoeten,
Glijden ze meteen,
Zonder botsen, zonder groeten
Door elkander heen.

Wordt het donker, wordt het later,
Met gebogen rug,
Gaan ze haastig langs het water
Naar de stad terug.

En ze voegen bij de sterren,
Aan de lucht geplaatst,
Nog een lichtje, dat van verre
Over 't water kaatst.

De Lethe.

‘Hooft gij den nachtegaal klagen
Zingend in 't lage geboomt?’
Neen, maar het lokkende, trage
Lied van den Lethestroom.

Klotsend en kabbelend tegen
Den oever, het water dat loom,
Zacht ruischende doet bewegen
Het riet langs den Lethezoom.

‘Maar hooft gij het droomzoete treuren
Van 't nachtegalenlied
En ruikt gij de rozengeuren
En ziet gij den maneschijn niet?’

Ach, zingen de nachtegalen
Nog immer het lied uit mijn droom?
En glanzen de manestralen
Nog steeds in den zilveren stroom?

En geuren nog immer de roode,
De vurige rozen zoo zoet?
Maar dood zijn mijn droomen: een doode
Verlangt van het doode geen groet.

Maar geef mij één dronk uit de Lethe,
Den stillen vergetelheidsstroom,
Opdat ik de geuren vergete,
De kleur en den klank van mijn droom.

Meimorgen.

Hoe ligt de aarde nu zoo blij
In stille voorjaarsvreugd,
Zoo vredig, als verheugde zij
Zich in haar eigen deugd.

De witte wolken glijden in
Het hemelblauw en doen
Hun schaduw zachtkens weiden in
Het gouddoorspikkeld groen.

Het gladgestreken water, dat
Het blauwe luchtgewelf
Weerkaatst, zoo effen en zoo glad,
Als 't blauw des hemels zelf,

Het vee, dat in de weiden graast,
De kleine boerenhof,
Roodstralend door het gelig waas
Van versch ontsproten lof,

De sneeuwig witte appelboom,
Die in het bruidsgewaad,
Een blijde Meiereinheidsdroom,
Verrukt te blozen staat,

De boterbloemen op den grond,
De gouden waterkant,
Het is of alles slechts bestond
Tot sieraad van het land.

Maar hemelblauw en dakenrood
En 't vee, en 't groene gras,
En 't stille water in den sloot
En bloem en boomgewas,

En alles, dat zoo wonderbaar
Mijn hart ontroeren doet,
Weet zelve niet, noch vraagt er naar,
Of 't lieflijk is en goed.

Zoo dan dat schoon zichzelf niet
Verheugt - waartoe ontstaan
In 't hart, dat vrede en vreugde ziet,
En heeft geen deel daar aan?

Winternevel.

Buiten, waar ik het geheim
Van den overnachtschen rijm,
Nog verborgen in den mist,
Op de blanke takken wist,
Half onthuld en half verborgen,
Liep ik in den stillen morgen,
Waar de zonne, rond en bleek,
Wel een zilvren munt geleek,
Die daar, door een god verloren,
Aan de lucht was vastgevroren,
En omfloerst door dichten damp,
Dien verlichtte als een lamp.

Zon, hoe houdt gij u verholen?
Reeds in nevelen verscholen,
Weet gij dezen bleek opalen
Damp met lichtglans te doorstralen,

Dat het wit berijpt geboomt
Daar, als duister, tegenkoomt,
En gij maakt het grijs gewelf
Blanker dan de blankheid zelf;
Kwaamt gij dan den nevel breken,
Ach, zóó schoon, niet uit te spreken,
Werd dit kleurenschuw kristal
Onder uwen stralenval....

Heeft het hakhout voor de koude
Nog zijn dorre blad behouden?
Alle bladerkens der eiken
En der beuken kregen rijke
Franje aan hun schamel kleed,
Of een tooverfee, hun peet,
Dit met haren staf geraakt
En tot feestkleed had gemaakt.

Alle halmen schenen zwaarden
Door de kartelige baarden
Van den rafeligen rijm,
Die met kristallijn gevlijm
Aan de twijgen was geschoten
En de boomen hield besloten
In een tooverfijnen tooi,
Zeer onwezenlijk, maar mooi.

Blanke boomen met de vage,
Donkre stammen kwamen dagen

Uit den nevel, waar ik liep,
Of mijn oog ze uit nevel schiep.
En ik vroeg mij onder 't loopen,
Of ik liep met d'oogen open,
Of het al geen sprookje was? .....
Boompjes van gespoten glas
Zag ik staan en blank korallen
Wouden als ik in verhalen
Van het onderzeesch geboomt
Mij, al peinzend, had gedroomd....

Zon dan, kom een ander maal
Met uw fonkelend gestraal
Boren door den mist omlaag:
Laat de wereld wit vandaag.
Grijp niet met het diepe blauw
Der ontfloerste lucht in 't grauw
Van dit fijn gesponnen wonder,
Grijs van boven en van onder:
Laat uit overzijdsche streken
Wind noch zon den toover breken.

Melancholia.

Toen ik door het maanlicht liep
En de paden meed,
Bang, dat ik den tuin, die sliep,
Wakkerschrikken deed

Door het ritselend gerucht
Van mijn kleet en voet -
De oude boomen! die een zucht
Wakkerschrikken doet.

Toen ik naar den vijver ging
Door het korte gras,
Naar den boom die overhing
In den vijverplas,

Waar het water inkt geleek,
En zoo roerloos sliep,
Of het oog in 't duister keek
Van een peilloos diep,

Waar het windgefluister klonk
Door het popelblad...
Weet gij, wie op d' elzentrunk
Mij te wachten zat?

Vleermuisvleugelige vrouw,
Die mij 't eeuwig jong,
't Eeuwig oude lied van rouw
Vaak te voren zong,

Tot ik in den maneschijn
Zacht heb meegescreid
Met het eeuwenoud refrein:
'Alles ijdelheid.'

Hebt ge hier op mij gewacht,
Denkend, dat ik sliep?
Hebt gij zóó aan mij gedacht,
Dat uw geest mij riep,

Dat ik staan kwam aan het raam
En onrustig werd
Door het roepen van mijn naam
Uit de lichte vert'?...

Toen ik u hier wachten vond
En met stillen schrik
In den peilloos diepen grond
Staarde van uw blik,

Toen ik zwijgend binnentrad
En in zwarte schouw
Uwer vleuglen nederzat,
Zwartgewiekte vrouw,

Heb ik, met uw hoofd geveid,
Liefste aan mijn hart,
Zachtkens met u meê geschreid
Om der dingen ijdelheid
Om onze oude smart.

De beuken.

Ik keek naar het huis, naar het oude huis,
Dat stil in het licht lag te droomen,
Ik hoorde het fluisterend bladergeruisch
Der oude beukeboomen,
Die bevend wakker staan geschrikt
En nieuwen jammer vreezen....
Ik heb de boomen toegeknikt,
Ze met een glimlach toegeknikt,
Opdat ze niet bang zouden wezen.

Sneeuwval.

Al
Dalen de vlokken,
Dalen de luchtige vlokken en lokken
Mijn ziel met geruischlooze vreugde in stillen, onhoorbaren val.

Dicht
Sneeuwt aan den hemel,
Sneeuwt aan den loodgrauwen hemel gewemel
Van volle, van koelblijde blankheid in feestelijk, zachtgedempt licht.

Traag
Reikt mijn begeeren,
Reikt mijn afgunstig begeeren, te keeren
In tot de sneeuwkoele, diepe, volkomene ruste omlaag.

Zomerdag.

Nu, voor het eerst van heel den langen zomer
Ligt op de velden zomerzonneshijn,
En zomerschoonheid doet de oogen loomer,
Trager tot scheiden zijn.

Nu voor het eerst op maaiensrijpe landen
Ligt vol de zonneweelde uitgestort,
Tot blauw en geel en zwart van dennenranden
Eén effen vreugde wordt....

Zou nu ook mij de weelde nog gebeuren,
Van zomerschoonheid, vol en onverwacht?
Of komt alreê de gouden najaarspracht
Met stervenstint mijn lentverlangen kleuren,

Eer nog in zoelheid van den zonnelach
Mijn al te ijle zang zal rijpen mogen,
En door mijn lied de volheid komt getogen
Van zulk een zomerdag?

Lichtgeflinker.

De zon vroeg voor haar gouden schijn
Doortocht door 't grauwe wolkgordijn
Om de aarde te gaan kleuren:
De daken rood, groen het geboomt...
O 't licht, dat over de aarde stroomt
Door de open wolkeuren!

Ik wou, dat ik die weelde kon
Verklanken, of verbeelden kon
In verzen of in verven:
De zilvren vreugd van 't watervlak,
Waar 't zonlicht nederviel en brak
In duizend vlammscherven.

Ai ziet, hoe langs de waterbaan
De vlammetjes te branden staan,
Door 't zonnevuur getroffen!
Hoe 't spettert, spuit en openspat,
Hoe overal op 't waterpad
De lichtjes staan te ploffen!

Hoe zegge ik dat? Hoe zoude ik U
Mijn vreugde, immer woordenschuw,
In woorden wedergeven?
Hoe ook, met felle spikkeling
Van verf, die kleurenflikkering
Op hout of doek doen leven?

Ga, waar de zon op 't water breekt
En 't wondre vreugdevuur ontsteekt,
Dat koel is in zijn blaken,
Dat brandt, waar 't zich in 't water stort...
Indien ge dan niet blijde wordt,
Kan ik het u niet maken.

Jaap.

Toen ik even
Van de verzen, die ik las,
De oogen peinzend hield geheven
Tot de vreugd, die buiten was...

Jaap, Jaap!
Wie zag ik daar komen
Onder mijn raam door de eikenlaan?
Jaap, mijn jongen,
De vogeltjes zongen
Hoog in de boomen
En alle vinken begonnen te slaan...
Ook in mijn hart ging het zingen aan.
Jaap, Jaap!

Daar liep Jaap met een hoogen hoed
Deftig, slank en stijf gesteven,
Ik keek naar beneden
En lachte even:

Wat stond die gekleede,
die zwarte, gekleede,
Die lange, gekleede jas hem goed!

Hoor, hoe door het dicht struweel
Alle vogeltjes daar buiten,
aan het fluiten
Zijn geslagen
met hun grage,
Met hun wagenwijde keel.

Jaap, mijn haar wordt al wat grijzer,
Waarom wordt mijn hart niet wijzer,
Dat met dit gepluimd gediert
Al maar fluit en tiereliert,
En in goede en kwade tijden
In den Mei zich moet verblijden
Met het vog'le- en dichterlied? ...
Jaap, mijn knaap, hoe zoude ik niet?
Vogelzang en zonneschijnen,
Bloemengeur en voorjaarswind,
Alles, wat ik heb bemind,
Alles immers bleef het mijne?
Liefde en schoonheid ongemeten,
Zoete vreugden ongeteld,
Wat mijn ziele heeft bezeten,
Niets heeft me ooit teleurgesteld.

Acaciaboschje.

Klein, frisch plekje
Groen gras in bronzen heide,
Teergroen boschje
Van lichte acacia's,
Omringd door donker dennenhout,
Hoe slaat mijn hart zoo blijde!
Hoe slaat mijn hart zoo lustigjes,
Zoo jolig en zoo dwaas!

Bén ik een kind?
Mijn jeugd moest lang voorbij zijn,
Mat ik mijn ouderdom
Naar mijner jaren tal.
Bij grijzend haar,
Hoe kan het hart zoo blij zijn
Met zulk een kleinigheid,
Een niets, een niemendal?

Lief, klein boschje
Van jong acacialoover,
Lief, blij weitje,
Omringd door sombre hei!
Hoe wordt mijn hart zoo stil, zoo blij,
Zoo dwaas-gelukkig over
Een boschje groene acacia's,
Een kleine, groene wei!

Het geitenweitje.

Op het geitenweitje
 Staat het kleine geitje
 Bij de groote geit.
Geiteke, wat moet je
 Met je fijne snoetje,
 Dat zoo klaaglijk schreit?

Met je bleeke bekje?
 Geiteke wat rek je,
 Trek je aan het touw?
Snuffende aan mijn mouwen....
 Met je lief vertrouwen
 In zoo'n vreemde vrouw!

In mijn handen stop je
 Nu je jonge kopje:
 Zeg, wat moet ik doen? ...
Op het geitenweitje
 Staat het kleine geitje,
 Als een wittigheidje
 In het prille groen.

Kastanjes.

Het is een heldere dag in Mei,
De wind waait lustig, de zon schijnt blij
Op bloeiende paarse seringens,
En gouden regens in gelen tooi
En alles is zoo mooi, zoo mooi!
En alle vogels zingen!

En zie hoe blauw de hemel blauwt
Boven de weiden geel als goud,
De zonnige, bloeiende landen,
En zie de kastanjeboomen daar staan!
Daar groeien witte kaarsjes aan,
Wat zullen die kaarsjes aardig staan
Wanneer ze van avond branden!

Aan een kind.

Leg je handje in mijn hand,
Ik breng je naar het bloemenland,
Het land, waar het hoge pijpkruid groeit
En waar de witte meidoorn bloeit.
Daar zijn bloemen in overvloed,
Boven het hoofd en onder den voet,
Met bloemen bekranst, met bloemen beladen,
Zullen we door de bloemen waden,
Langzaam aan, dat onze hakken
Niet de stelen zouden knakken.

Avondliedje.

Nu moeten die oogjes zich sluiten,
Die ik weer open zag.
We hebben den ganschen dag
Door weiden en bosschen daar buiten
Geloopen, of worden misschien
Die voetjes niet moede van 't stappen,
Die lachende lipjes van 't snappen,
Die kijkertjes niet van het zien?

Daar buiten bij boschbes en varen
Daar heb ik je sprookjes verhaald,
Daar speelden we, dat we verdwaald,
Als Hans en Grietje waren,
Daar hebben wij beiden, verrukt,
De vlugge konijnen zien spelen;
We hebben de holle stelen
Van paardebloemen geplukt,

En heel lange slingers gemaakt
En bloemenkransjes gewonden,
Wij hebben een nestje gevonden
Maar niet aan de eitjes geraakt....

Maar nu beginnen alreê
De blinkende sterren te schijnen
Nu rusten de kleine konijnen
Op hun legersteê.
En knikkebollend staan
In 't gras de witte margrietjes
En blauwe vergeet-mij-nietjes
En willen niet slapen gaan.

Nu zingt de zorgzame wind:
'Madeliefje, mijn engeltje,
Val niet van je stengeltje,
Ga toch naar bed, mijn kind.'
En slapen dan bloem en kruid,
Dan vaart de wind door de landen;
Waar paardebloemkaarsjes nog branden,
Blaast hij de lichtjes uit....

Maar nu is mijn lieveling moede
En nu moet ze slapen gaan,
Er komen nog vele goede,
Heerlijke dagen aan!

Maar nu komt er eerst een nacht,
Reeds is het donker daar buiten,
Nu moeten die oogjes zich sluiten,
Mijn kindje, slaap zacht, slaap zacht.

De pereboom.

Langzaam op het schelpenwegje
Bij het geurend rozenhegje
Van haar kleinen bloemenhof
Wandelt Aagje, die wat luiert,
En ze plukt, terwijl ze kuiert,
Hier en daar een bloempje af.

Peinst en toeft en glimlacht, even
Luisterend het hoofd geheven,
Of ze hoorde naar een tred....
Bloost en zucht en gaat zich bukken,
Om een onkruidje uit te rukken
Uit het bloeiend rozenbed.

En dan draagt ze in haar mandje
Dit zoo ongewenschte plantje
Of een schadelijk insect,
Of een wormpje, of een slekje,
Buiten het getralied hekje,
Waar haar tuintje niet meer strekt.

En, terwijl ze daar zoo drentelt,
Komt een blaadje neergewenteld
Uit den lagen perelaar
Voor de voeten van Aagaatje,
Die het langgesteelde blaadje
Vallen ziet, en kijkt er naar.

Komt ze weer den boom genaderd,
Valt er weer zulk groen gebladert
Voor de voeten van Aagaat,
Die zich thans toch gaat verbazen,
Dat zoo zonder windeblazen
Hij zijn blaadjes vallen laat.

Is de herfst alreê gekomen?
Valt het zomerblad der boomen
Gaaf en groen en onverdord,
Waar gewoonlijk toch het loover
Hangen blijft den zomer over
Tot het welhaast winter wordt?

Is het soms een booze ziekte,
Die den boom zijn groengewiekte,
Stille vlinderkens ontrukkt?
Houdt zich iemand soms verstoken
In dien boom, die weggedoken
Tusschen 't groen, de blaadjes plukt?...

Langs het geurend rozenhaagje,
Op het schelpenpad loopt Aagje,
Met een lachje om den mond,
Naar de bladerkens te kijken,
Die al draaiend nederstrijken
Voor haar voeten, op den grond.

Stadsimpressie.

Boven is duisternis, 't licht is beneden,
Over het asfalt is schijnsel gegleden
Uit de ballonnen, die hoog aan hun paal,
Blinken als zonnen op kleinere schaal.

Over het glanzende, glimmende plein
Huppelt met dansenden, keilenden schijn
Tramlichtgeflikker van plasje tot plas,
Of het gekikker van lichtgeesten was.

Haastelijk stappende, zwarte gedaanten
Gaan, en vertrappen de lichtjes al gaande,
Of hen een duistere, sombere plicht
Dreef door den luister van al dit licht.

Avondster.

Op de heiden, waar ik reed,
Lag het purperkleurig kleed
In zijn sombere heerlijkheid
Tot den einder uitgebreid,
Waar de zon in 't nederdalen
Met haar schuin geworpen stralen
't Purper dūs met goud betoog,
Dat het duister werd voor 't oog.

En mijn weg van gelig grint
Deed mij denken aan een lint,
Dat ik, aan de zon gebonden,
Om de wielen heb gewonden
Met het treden van mijn voet,
Dat de wielen draaien doet.

Toen ik straks mij huiswaarts spoedde,
Had ik waarlijk geen vermoeden,

Dat ik u ontmoeten zoude,
Zon, die als een kleine, gouden
Poort van louter zonnelicht
Op mijn pad staat opgericht,
Waar het schijnsel uit uw open
Deur mij zoo komt tegenloopen
En mijn blikken dús verblinden,
Dat ik haast niet verder winden
Dorst aan 't strak gespannen koord,
Om mij tot uw felle poort
Dicht en dichterbij te halen
Met het treden der pedalen.

Maar ik wil uw glans trotseeren
En mijn lichtschuwe oogen leeren,
Dat ze - zon! blijf even staan! -
Niet de blikken nederslaan
Voor de toegeschoten stralen
Uit uw eeuwig lichte zalen.
Wacht een oogwenk - zie, ik kom
Aanstonds tot uw heiligdom
Met gestadig voetentreden
Door uw poorten ingereden,
Waar ik - zon! sta even stil! -
Bukkend binnenglippen wil....

Wreed, meedoogenlooze zon,
Die in 't dal van Ascalon,
Wel 't bevel van menschen hoorde

Maar u aan mijn stem niet stoorde,
Die, te haastig neergedoken,
Plots de banden hebt verbroken,
Afgesneden op de fijn,
Scherp geslepen, zwarte lijn
Van den donkren aarderand,
Waar het zonlicht achter brandt!

Schoon uw heengaan mij bedroefde,
Dacht gij, dat ik u behoefde?
Dat ik op mijn aardsche pad,
Zon, uw glorie noodig had?
Dat ik anders niet kon vinden,
Om mijn pad aan vast te binden?...

Juist, mijn weg heeft zich verlegd,
En mijn lint is vastgehecht
Aan een spits, die opwaarts stak,
En de lijn der kimmten brak.
't Was een toren, die mij toonde,
Waar de stad lag, waar ik woonde,
Waar een rustig bed mij wachtte;
'k Had dus verder geen gedachte
Voor de glorie van de zon,
Waar ik toch niet wonen kon;
Maar ik liet gerust en blijde
Naar de stad mijn wielen rijden,
Blijde, schoon de zonne zonk,
Dat geheel de hemel blonk,

In een heldergelen gloed,
Die mij rustig stemde en goed.

In dien glans, maar helderder,
Blonk het schijnsel van een ster,
Of het ijle hemellicht
Op één punt zich had verdicht
En een opening gebrand
In den zijden hemelwand,
Dat onze overzijdsche bureu
Door een gaatje konden gluren,
Wie zoo laat en licht gekleed
Door de donkre heiden reed.

En die kleine ooggetuige
Van mijn rit begon te zuigen
Met haar spitsen, fijnen mond,
Dat van heel het hemelrond,
Dat verbleekte zienderoogen,
't Zoete licht werd weggezogen.
Maar ik liet me niet verdrieten
Dit verbleeken en verschieten
En verkleuren van dien gloed,
Want mij troostte toch het zoet
Stargeglans, dat klaarder scheen,
Waar het duisterde om haar heen.

Kleine ster, die als mijn gids
Boven gindsche torenspits

Als mijn leidsstar mij komt wijzen
Op het eindpunt mijner reize,
Die mijn blikken houdt gevangen
Met zoo wondergroot verlangen,
Dat ik zelf niet kan doorgronden,
Wat voor troost mijn oogen vonden
In het schijnen van een ster,
Die zoo klein lijkt en zoo ver....
Sterke ster, die in het duister
Straalt met onverzwakten luister,
Zijt gij zelf een stralenbron
Of weerkaatst gij van de zon,
Voor een wijle ons oog ontgleden,
De verborgen heerlijkheden?
Had mijn hart u dan herkend
En zich dús tot u gewend
Met de wijsheid van de ziel,
Die het licht, dat haar ontviel,
Dat zij meende te ontberen,
Onbewust, bij 't wederkeeren,
Waar zij tòch naar had verlangd,
Aan haar open deur ontvangt?

Met hun pooten in de vaart...

Met hun pooten in de vaart
Staan de koeien
    en ze loeien
En ze zwaaien met hun staart
En ze slurpen met hun mond.
En de varkens, hoe ze wroeten
    met hun snoeten
In den vuilen moddergrond.
En de eendjes zwemmen in het water
- Falderalderiere! -
Wat gekwek en wat gesnater,
Het zijn zulke drukke dieren!
En de randen
    van de landen
Zijn van boterbloemen geel.
Ach, ik zou zoo tusschenbei' en
Om die bloemen kunnen schreien:
Het zijn er zoo heel, heel veel.

Toen ik een kind was.

Toen ik een kind was, voor een schoonen dood
Hadde ik deze aarde gaarne willen geven:
Boven het lange, glorieloze leven
Scheen mij het glorierijke sterven zoet.

Sinds heeft de dood zijn luister ingeboet
En 't leven heeft me een liedeken doen hooren...
Alleen, dit rijke land van most en koren,
Ik gaf het voor een glorieloozen dood.

In het hooi.

Ik lag in het hooi,
De hemel was mooi,
Mijn bed zacht en goed,
En het geurde zoo zoet.

Ik keek met een zucht
Van genot naar de lucht.
Mijn geluk was als dat
Van een spinnende kat.

En ik dacht: 'Zoo meteen
Moet ik op, moet ik heen -
Maar ik weet nog niet, hoe
Ik dat kan, ik dat doe.

Als nu spelenderwijs
Mij de Man met de Zeis
Had gemaaid, als het gras,
Dat dit hooi eenmaal was,

Ik behoefde niet op
Meer te staan, niet rechtop
Meer door 't leven te gaan...'
- En dat lachte mij aan.

Het licht dat op de daken valt.

Zal 't licht dat op de daken valt
En geluwt op het groen,
Mijn hart weer blijde maken, zal 't
Mijn mond weer zingen doen?

Ik heb gezwegen maanden lang,
Of 'k nooit weer zingen zou;
Gaat nu mijn zang weer aan den gang,
Door één klein plekje blauw?

Is met één vlekje zonneschijn,
Dat op den duinrand ligt,
Dat aanstonds zal verwonnen zijn,
Gaan weer de wolken dicht,

Een enkel vleugje zonnegoud,
Dat geluwt op het groen,
De vreugde alreê begonnen? Zou 't
Mijn mond weer zingen doen?

Thuiskomst.

Aan 't stille water van de duisterende grachten
Staat ordelijk gerijd
Het langgesteelde licht, dat bevend op het zachte
Gerimpel nederglijdt

Van 't zwak bewogen water, en met rustig schijnen
Glans in het duister brengt,
Waar 't welbehagelijk tot lichtend breede lijnen
Zich uitstrekt en verlengt.

Maar op de brug - van lampen die bewegen,
En licht, dat stille staat,
Slaat mij zoo feestelijk een schijnsel tegen
Uit de overvolle straat,

Waar 't uit de deuren en verlichte winkelruiten
Alom te voorschijn straalt
En rustig uit de hooge, stille lampen buiten
Van boven nederdaalt,

Dat ik - voor mijn ontvangst zoo schitterend in orde
Scheen mij mijn goede stad -
Wel vergenoegd om zooveel stralend licht moest worden,
Als men ontstoken had.

Langs de weiden.

Laat mij langs de weiden rijden
Op het wiel,
Laat mij glijden langs de wegen,
Nu de regen,
Die sinds dagen nederviel,
Ogehouden heeft te stroomen,
En de zon is doorgekomen,
Stralende tot in mijn ziel.

Bei mijn oogen van de dijken
Reiken tot den horizont,
Waar de wolken henen wijken,
Die hun schaduwen doen strijken
Langs den grond,
Naar de blauwe boomenranden
Als van verre droomenlanden,
Nevelig bezond.

Tot de haven komt verschijnen
Van het kleine
Zeegehucht,
Waar de dichte schepenmasten
Fijne, lichte strepen krasten
In de reine lucht,
Waar de paarlemoeren vlakke
Onder bleeke hemelstrakte
Rustig openglanst,
En de blanke schitterschijn der
Zon een pad schiep naar den einder,
Waar het licht al deinend danst.

Sonnetten.

Sonnets are full of love.

CHR. ROSSETTI.

Sonnetten zijn vol liefde, dus ik zal
 Mijn hoogste liefde ook in sonnetvorm uiten,
 Niets weet ik dan die liefde, niets staat buiten
 Niets boven haar - zij is mij 't een en 't al.

Zoo liefde zwijge, waar ze in d'enge hal
 Van aardschen min de liefste aan 't hart mag sluiten,
 Of stijgend, waar gedachte en woorden stuiten
 Verstomme voor Gods stillen woorderval....

Daar, waar de liefde liefdes doel verloor,
 Of, waar de liefde twijfelt aan zichzelf,
 Daar spreekt haar stem en vult de luchtgewelven
 Met klank en klaagt de hooge heemlen door...

Sonnetten zijn vol liefde en liefsverlangen,
 Hoe dieper droefenis, hoe zoeter zangen.

De oorlog in Zuid-Afrika.

Mijn smarten naadren ongestoord mijn poorte,
Ik zie ze binnentreden dag aan dag,
Mijn vreugden sterven reeds bij haar geboorte,
Ik zie ze sterven met een droeven lach.

Want in mijn leven leeft één smartgedachte
Waar elk persoonlijk leed in op moet gaan,
Eén groote, sterke hoop, één biddend wachten,
Waarbij geen eigen vreugde kan bestaan.

Ik zou zoo droef niet zijn, indien ik rouwde
Alleen uit medelijden, schoon het lot
Van stervenden en wreed verminkten tot
Bezwijkens toe somtijds mijn ziel benauwde;
Maar - zoo dit onrecht zegevieren zoude,
Mij scheen de naam bezoedeld van mijn God!

[Ik ben mijn zonde moe en mijn berouw]

Wearied of sinning, wearied of repentance.
CHR. ROSSETTI.

Ik ben mijn zonde moe en mijn berouw,
Ik ben mij zelve moede en ik ben
Het zoeken moe naar God, dien ik niet ken,
En dien ik toch zoo gaarne kennen zou.

Ik ben mijn zwakheid moe en mijn verdriet,
Mijn arbeid en mijn hoop en mijn genot,
Maar bovenal het zoeken naar mijn God! -
Ik ben het zoeken moede - maar God niet.

Hij ziet en kent mijn zonde en vergeeft
Ze zeventig maal zeven maal en meer.
Hij wil niet, dat mijn ziele sterft maar leeft.
O, wonderbare goedheid van den Heer,
Die naar zoo moedeloos een ziel nog vraagt,
Die alle dingen, en ook mij verdraagt.

[Mijn liefste draagt de liefde in haar oogen]

Uit Dante's 'Vita Nuova'.

Mijn liefste draagt de liefde in haar oogen,
Al wat haar blik aanschouwt, wordt rein en goed,
Ze trekt het oog van elk die haar ontmoet,
En wien zij groet, voelt zich het hart bewogen

Door heilgen schroom die hem het hoofd gebogen
Doet houden en in deemoed zuchten doet,
Want trots en toorn ontvluchten het gemoed....
Helpt, vrouwen, mij, haar lieflijkheid verhoogen.

Een stille ootmoed en een blij vertrouwen
Vervult het hart, waar zij den mond ontsluit,
- Welzalig, die haar voor het eerst hoort spreken! -
En komt een glimlach de ernst der trekken breken,
Geen geest beseft, geen woorden spreken 't uit,
Dit wonder, lief, als bij het eerst aanschouwen.

[Ik weet wel, dat ik trotsch ben. Ach ik zal]

Ik weet wel, dat ik trotsch ben. Ach ik zal
Altijd hoogmoedig zijn; ook, waar ik graag
Mijn schuld belijdende, vergeving vraag
Voor mensen. Ook, wanneer ik nederval

In schuldbesef, mij bitterder dan gal,
En God mijn onmacht en de bittere plaag
Van eigen schuld en eigen zwakheid klaag -
Ook dan ben ik hoogmoedig, dan vooral.

Want zou ik met het ongemunt metaal
Van woorden, waar ik noode mee betaal,
Mijn schuld voldoen, indien mijn hart verdroeg
In schuld te zijn? Zou ik, voor 't aanschijn Gods
Zóó diep mijn schuld gevoelen, zoo mijn trots
Niet altijd naar het allerhoogste vroeg?

[Ik wilde, dat mij God in d'eenzaamheid]

De weg is nauw, die tot het leven leidt, en weinigen zijn die denzelven vinden.

MATTH. VII:14.

Ik wilde, dat mij God in d'eenzaamheid
Den smallen weg ten leven vinden deed.
De groote weg, die veilig is en breed,
Dien niemand missen kan, ligt welbereid,

Met afgepaste plichten geplaveid,
En meeningen, die ieder kent en weet,
Daar wandelt men gerust en welgekleed...
Het is de weg, die ten verderve leidt.

Maar zoo ik - ik slechts wijs? al d'andren dwaas? -
Dien weg verlatende, mijn weg niet vond?
En nog verward door 't waarschuwend geraas
Der scharen, niet Gods stille stem verstond?
Gods breede baan lag veilig voor mijn voeten...
Zou, wie God opgeeft slechts, zijn God ontmoeten?

[Gelijk een kind aan moeders schoot, dat wel]

Gelijk een kind aan moeders schoot, dat wel
Haar zonde voelt en wel haar schuld berouwt,
Oproerig soms het hoofd gebogen houdt
In koppig zwijgen, tot het strafbevel

Der moeder klinkt, dan heft het kindje snel
De oogen op, dan spreekt het kalm en stout:
'Dat wou ik juist', opdat de straf beschouwd
Mocht worden als een zelf gekozen spel....

Zoo stond mijn ziel in tijd van tegenspoed
Voor God, maar heeft het trotsche hoofd geheven,
En hoog en rustig gaande door het leven,
Tot God gesproken: 'Vader, het is goed'....

Vergeef mij, o mijn ziel, indien ik even
Om zooveel dwazen trots glimlachen moet.

[Diep in mijn leven is een heiligdom]

Diep in mijn leven is een heiligdom,
Waar niemand toegang vindt, waar mijn gedachten
Niet binnen durven gaan. Als ik met zachte,
Bevende schreden langzaam naderkom,

Dan hef ik wel de oogen naar het dicht
Gordijn en strek de handen vol verlangen,
Maar grijp de plooiën nooit en in mijn bange
Handen verberg ik weenend het gezicht.

Ik durf niet vragen, welke God het is,
Dien ik aanbid maar nimmer durf ontmoeten.
Maar Moeder! Jezus! als Uw beider zoete
Naam door mijn ziel gaat, voel ik als gemis
Mijn liefde, en dan naderen mijn voeten
Het heiligste, dat in mijn leven is.

[Toen ik mijn twijfel had tot rust gebracht]

Het geloof dan is de vaste grond der dingen die men hoopt en het bewijs
der dingen die men niet ziet.

Hebr. 11:1.

Toen ik mijn twijfel had tot rust gebracht,
Begon mijn ongeloof zijn lied te zingen:
'Waar is de grond, de vaste grond der dingen,
Waarop gij hoopt?' - Ik zuchtte en zeide zacht:

'Stil, stil, mijn kind! Ga slapen, het is nacht.
Gij zoudt mijn pas ontslapen twijfelingen
Ontwaken doen' ... Maar klagend bleef het zingen,
En schreiende herzei mijn ziel de klacht:

'Waar is de grond? waar mijner hope grond?
Waar het bewijs der onzienlijke zaken?'
Wees stil, mijn ziel! Zou aan Gods horizont
Nog niet het licht van zijn genade naken
Die mij den naren nacht, dien ik doorwake,
Doet wijken - ach wanneer? - voor blijden morgenstond?

[Tot den tempel, waar geen God ze noodt]

Tot den tempel, waar geen God ze noodt,
Tot het altaar, waar geen kaarsen branden,
Om den leegen kelk uit 's priesters handen
Te ontvange' en 't ongewijde brood,

Moede, maar voor heilbeloften doof,
Komen zij, die niet gelooven konden,
Met den last van onverzoende zonden
En belijdenis van ongelooft.

Moet ik volgen met de moede scharen
Tot den tempel en de leege altaren,
Voor den onbekenden God gebouwd,
Waar men vrede vindt noch hemelhope?...
Ziel, mijn ziel, ik mag u niet verkoopen,
Niet voor hemelvrede of zielsbehoud.

[Ik droomde en zag een vrouw die sprak en liep]

Ik droomde en zag een vrouw die sprak en liep
En als een wakende haar arbeid deed;
Doch als men in den droom de dingen weet,
Zoo wist ik vast en zeker, dat ze sliep.

En 'k vroeg mij, of ik uit een slaap zoo diep
En vreemd de vrouw moest wekken met een kreet?
Of wachten tot een prins ze ontwaken deed,
Die met een kus de slaapster wakker riep?

'k Ontwaakte en schreide als om verzuimden plicht,
In angst, dat zij haar dag verslapen zou
En eerst ontwaken als het gouden licht
Verbleekte tot het kille avondgrauw...
Doch wat was mij het lot dier jonge vrouw?
En wat bedroefde 'k me om een droomgezicht?

[Ik weet niet, of ik spreke of zwijgen zal]

Ik weet niet, of ik spreke of zwijgen zal.
Mijn woorden zijn als dwalenden, als blinden,
In 't donker tastende om licht te vinden,
Dat voor hun blindheid licht ontsteken zal.

Zijt Gij het, God, geweest, die ze op deed staan
Uit duistre zielsgewelven, uit zeer diepe,
Stille vertrekken, waar ze veilig sliepen?
En kunt Gij wenschen, dat ik ze uit liet gaan?

Neen, laat ze rusten en de hoofdjes vlijen,
In veiligheid geborgen aan de borst
Der moeder, die ze weer in slaap wil schreien,
Opdat ze tastend niet, in blindheid, breken
Het hoogste, dat mijn ziel bezitten dorst...
Ik weet niet, of ik zwijgen zal - of spreken.

Dies Irae.

Dag van gramschap, van ellende,
als de wereld, wie zal 't wenden,
zal in vuur en vlammen enden.

O, de tranen, o, de zuchten!
o, de angst voor de geduchte
straf, die niemand kan ontvluchten!

De bazuinen zullen schallen
en de dooden zullen allen
opstaan en hun kluisters vallen.

En de aarde zal alomme
zwijgen en de dood verstommen,
als de Heer der dooden drommen

Voor zijn rechterstoel zal dagen,
waar het boek ligt opgeslagen,
dat ons rekenschap komt vragen.

Als het oordeel wordt gesproken,
blijft geen zegel onverbroken
en geen misdrijf ongewroken.

In wiens voorspraak dan zal 'k roemen,
dat dit boek mij niet verdoeme?
zal God één onschuldig noemen?

Sla mijn schuld, o Heer, niet gade!
mchtig Koning, dek mijn daden
met uw vorstlijke genade!

Jezus, die mijn ziel gezocht hebt,
met uw kruisdood mij gekocht hebt,
ach, volbreng, wat gij gewrocht hebt,

En gedenk ten laatsten dage,
hoe, voor mij aan 't kruis geslagen,
gij mijn straf reeds hebt gedragen.

Wil, rechtvaardig God der wrake
mij uw gunst deelachtig maken
éér de oordeelsdag genake.

Spaar den zondaar voor uw hoogen
troon, met nat bekreten oogen,
schaamrood in het stof gebogen.

Die Maria met uw woorden
opgericht hebt en des moorde-
naars gebed aan 't kruis verhoorde,

Niet uit kracht van mijn gebeden
maar uit goedheid, red mijn schreden
van den vuurgen poel beneden.

Waar gij schape' en bokken scheidet,
stel mij, lieve Jezus, bij de
schapen aan uw rechterzijde.

Zoo ge alsdan in heilig toornen
't lot beslecht hebt der verloornen,
roep mij bij uw uitverkoornen.

Want ik kom met een verslagen,
en verbrijzeld hart u vragen,
voor mijn einde zorg te dragen.

Dag van tranen, dag van vreezen,
als de mensch uit de asch herreezen,
zal door God geoordeeld wezen.

Heb mij lief, gelijk ik ben.

Ik zou tot al mijn vrienden willen gaan
- Ook wel tot hen, die niet mijn vrienden zijn -
En vragen: Heb mij lief, gelijk ik ben
En stel aan mij geen eischen. Zie, ik kan
Niet onderhoudend praten, niet gevat
Of geestig zijn, en niet vertrouwelijk
Vertellen van mij zelf of van mijn ziel....
Wat zouden we ons vermoeien voor elkaar?

Laat mij maar zwijgend naast u zitten, stil
Verdiept in eigen werk, eigen gedachten.
Of - als gij praten wilt - spreek gij tot mij.
Ik zal wel luistren, als gij vriendelijk
Met lichten kout mij onderhouden wilt,
Wel lachen om de grappen, die ge zegt,
Wel ernstig kijken, als ge hoog, of diep,
Of ijdel praat van al te diepe dingen....

Maar, als ik dan zoo zwijgend zit, en luister
Naar uw gesprek - of naar het klokgetik -
Of 'k laat de stilte ruischen om ons heen,
- Die ruischt zoo prettig, als de menschen zwijgen -
Als 'k mij dan blij in uw nabijheid voel,
Dan zou ik willen vragen, en de stilte
- Of ons gesprek - verbreken met mijn vraag:
'Zeg, zijt ge ook blij, dat ik hier naast u zit?'
Spraak gij dan 'ja', dan zei ik zacht: 'Ik ook? ...

En dat was alles, wat ik weten wou
En al, wat gij van mij behoeft te weten.

Bede.

Klinkt daar, Vader, in mijn zangen
Geen verlangen
Naar Uw aangezicht?
Min ik meer het effen duister
Dan den luister
Van Uw eeuwig licht?

Meer de onbewogen ruste
Dan de lusten
Van den morgenstond?
Meer het slapende vergeten
Dan het weten
Van der dingen grond?

Is daar in mijn hunkrend wachten
Geen gedachte
Aan beloofd genot?
Kan mijn peinzen zich niet heffen
Tot beseffen
Van Uw liefde - God?....

- Houdt tot U mijn lichtschuw' oogen
Opgetogen,
Zon, die ongedoofd,
Mij de aarde en hemel beide
Zou verblijden,
Zoo ik beter had geloofd.

Bitterheid.

Het woord, dat mij met kracht omgordde,
En vrede en vreugde gaf,
Is alsen voor mijn mond geworden,
En voor mijn ziel een straf.

De naam, die al mijn onrust stilde...
Het fluisterzachte woord,
Waarop ik eenmaal pleiten wilde,
Staande aan 's Hemels poort -

Dien Grooten Naam, zal ik niet noemen,
Die grendels open schoof,
Vraagt God den grond, waarop ik roeme?
'Heer, op mijn ongelooft.'

De herdersfluit.

Eens ging ik langs het lage riet,
Dat ruischen kan en anders niet,
Toen, langs mijn pad, een herder kwam,
Die één van deze halmen nam,
En dien besnoeide en besneed,
En maakte tot zijn dienst gereed.
Door dit gekorven rietje, dat
Als dood hij in zijn handen had,
Dien stemmeloozen stengel zond
Hij straks den adem van zijn mond,
En, als hij blies, zoo zong het riet,
En, als hij zweeg, verstomde 't lied:
De zoete, pas ontwaakte stem
Bestond en leefde slechts door hem.

Zoo gaf ik gaarne wensch en wil
In 's Heeren hand en hield mij stil.
Zoo dan, als door een rieten fluit,
Bij zwijgend eigen stemgeluid,
Gods adem door mij henen blies,
Hoe groote winst bij kleen verlies!

Terugblik.

Al dien tijd, dat ik met teeder zachten spot
Neergeblijkt heb op haar droefheid met den glimlach van een God,
Die maar luttel leeds kan voelen om der menschen pijn,
Ziende 't blijde einde komen, als eens alles wèl zal zijn,
Dacht ik, - want ik wist haar leven in mijn hand als klei -
Hoe ze eens leed voor vreugde zou vergeten op één woord van mij,
En ik droomde van dien laten vrede, droefheids zoet gewin,
Die haar de aarde blij zou maken en haar God daarin.
- Maar het woord, dat ik zou spreken, eer ik 't vond,
Werd het weggenomen van mijn lippen en de glimlach van mijn mond,
En zoo sta ik, stom en ledig, nu ze ledig van mij gaat,
Maar ik doe, alsof ik dit aldus beschikt had... in mijn wijzen raad.

Die mijns harten vrede zijn...

Naar Th. a Kempis.

Die mijns harten vrede zijn,
En de eenig ware ruste,
Reine bron van klare lusten,
Zuivre zón van zaligheid -
Laat mij willen en niet willen,
Wat Gij wilt en niet en wilt,
Blijde gaande door het stille
Leven in uw vreê verstild.
Buiten U is niets dan strijd,
Niets dan moeiten, niets dan zorgen -
Laat mij, in Uw rust geborgen,
Slapen gaan in eeuwigheid.

Ik buig het hoofd en spreek...

Ik buig het hoofd en spreek: 'Hoe kan dit zijn,
Dat, wat ik eens als spel begonnen ben,
Tot ernst geworden, mij gevangen houdt?...

Ik ben als iemand, die lichtvaardig bad
Tot God, en God verhoorde zijn gebed....

Ik ben als iemand, die een wonder deed,
En, half nog ongeloovig, met een glimlach
Zijn daad bepeinst en zeer onrustig wordt,
En bevend vraagt: 'Mijn God hoe kan dit zijn?
Hoe, waar in mij geen kracht is tot genezen,
Hoe dan, hoe deed ik deze daad?

Ik ben
Als iemand, die bedriegelijk het werk
Van anderen als eigen arbeid gaf,
En thans, de dwaasheid ziende van zijn daad,

Zijn eigen onmacht en wat eischen men
Hem rechtens stellen kan - verlegen zit,
En zeer onrustig wordt en in zijn angst
Belijdt hij schuld voor God.

Zoo hoor dan Heer:
'Hetgeen ik gaf, het was geen eigen werk,
Alleen de naam daaronder was de mijne
Alléén de naam. Gij, die mijn onmacht kent,
Weet, dat ik waarheid spreek, en zoudt Gij nu
Om mij te straffen voor mijn overmoed,
Mij houden aan het werk, dat ik verloochen?

God, glimlach niet... ik ben in ernst... ik zit
Deerlijk verlegen, ik die eigen naam
Aan arbeid boven mijne krachten gaf...
Zie, daar zijn mensen, God, die verzen maken
En boeken schrijven kunnen, dat zijn dichters...
Wees dan rechtvaardig, Heer, en ga tot hen.